

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/323/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7519200229
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Veščičíková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7519200229.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Veščičíkovej a členiek senátu JUDr. Dany Popovičovej a JUDr. Gizely Majerčák v spore žalobcu P. Č., G.. XX.XX.XXXX, C. C.Č. XX, zast. WEBBER LEGAL, s.r.o., Bratislava, Na rozhliadke 2, IČO: 50 680 552, proti žalovanému Home Credit Slovakia, a.s., Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, zast. Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., Trenčín, 1. mája 173/11, IČO: 47 234 679, o zaplatenie 758,- eur istiny s prísl., o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku 20Csp/17/2019-75 z 09. mája 2019 Okresného súdu Košice - okolie

rozhodol:

M e n í rozsudok vo výroku I. tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 303,20 eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V zostávajúcej zamietajúcej časti p o t v r d z u j e rozsudok vo výroku II.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (ďalej len „súd“) rozsudkom I. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 151,60 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % zo sumy 151,60 € od 11.01.2019 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a III. stranám náhradu trov konania nepriznal.

2. Vychádzajúc z § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 5 Obč. zák., § 1 ods. 1, § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, po vykonanom dokazovaní, urobil záver, že žalobca a žalovaný uzavreli 24.09.2012 úverovú zmluvu, na základe ktorej boli žalobcovi poskytnuté finančné prostriedky v celkovej výške 2.600,- eur a celková čiastka k zaplateniu bola 4.116,- eur. Upomínací súd platobným rozkazom 2Up/596/2018 zo 17.09.2018 uložil žalovanému povinnosť do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu zaplatiť žalobcovi istinu 830,- eur spolu s prísl. alebo v tej istej lehote podať odpor. Žalovaný odpor nepodal. Súd mal za to, že vyjadrenie žalovaného k žalobe bolo riadne autorizované, preto naň prihliadal. K výhradám žalovaného, ktorý vo vyjadrení k žalobe uviedol, že základným predpokladom na úspešné uplatnenie práva na primerané finančné zadostučinenie je okrem preukázania ujmy aj preukázanie, že žalovaný svojím konaním porušil súčasne - kumulatívne ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a osobitného právneho predpisu, že žalobca v podanej žalobe nepreukázal, ktoré konkrétne ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa a ktoré konkrétne ustanovenia osobitného právneho predpisu žalovaný svojím konaním porušil, že sa s nimi nestotožňuje. Poukázal na to, že v konaní pred upomínacím súdom sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 830,- eur s prísl. titulom bezdôvodného obohatia, že si tak v upomínacom konaní úspešne

uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia zo strany žalovaného, a to v celom rozsahu, keďže úverová zmluva neobsahovala obligatórne náležitosti vyžadované zák. č. 129/2010 Z. z., v dôsledku čoho sa zmluva považovala za bezúročnú a bez poplatkov. K rozhodnutiam súdov Slovenskej republiky v obdobných prípadoch, na ktoré poukázal žalovaný, súd uviedol, že tieto rozhodnutia nie sú pre toto konanie právne záväzné a pri tomto type konania - rozhodnutia o primeranom finančnom zadosťučinení treba vždy vychádzať z konkrétnych okolností daného prípadu. Urobil záver, že žalovaný preukázateľne porušil právo žalobcu ako spotrebiteľa (v konaní vedenom na Upomínacom súde pod sp. zn. 2Up/596/2018) a jeho dôsledkom je aj úspešné uplatnenie práva spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia súd prihliadal na všetky okolnosti veci a to najmä na to, že ide o vyrovnanie ujmy žalobcu. Súd sa však nestotožnil s uplatnenou sumou 758,- eur ako 50 % z toho, o čo mal žalobca zmluvu preplatiť. Poukázal na to, že žalobca bol v upomínacom konaní plne úspešný a bolo mu vydané bezdôvodné obohatenie v sume 830,- eur s prísl. od žalovaného a teda úverovú zmluvu nijak nepreplatiť. Podľa úvahy súdu primerané finančné zadosťučinenie v tomto konaní predstavuje 10 % z toho, o čo mal žalobca zmluvu preplatiť, teda suma 151,60 eur. Zdôraznil, že táto suma, s ohľadom na okolnosti tejto veci, spĺňa všetky funkcie primeraného finančného zadosťučinenia, má dostatočný satisfakčný charakter pre žalobcu, ako i dostatočný sankčný charakter voči žalovanému v zmysle individuálnej, ale aj generálnej prevencie. Podľa úvahy súdu je primerané finančné zadosťučinenie vo výške 151,60 eur a predstavuje 10 % sumy, o ktorú mal žalobca preplatiť úver poskytnutý od žalovaného. V prevyšujúcom rozsahu nad sumu 151,60 eur preto žalobu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1, 2, § 257 a § 262 ods. 1 C.s.p. Konštatoval, že žalobca bol v konaní čiastočne úspešný, avšak v menšom rozsahu ako žalovaný. Mal za to, že žaloba bola podaná dôvodne, že len moderoval žalovanú sumu, preto s poukazom na princíp spravodlivosti by podľa neho bolo nebolu spravodlivé, ak by priznal náhradu trov konania protistrane a preto stranám náhradu trov konania nepriznal.

3. Proti rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie žalobca a žalovaný.

4. Žalobca podal sa odvolal proti výrokom II. a III. rozsudku z odvolacích dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p. t.j., že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

5. Namietal výšku priznanej istiny 151,60 eur s prísl. a skutočnosť, že súd rozsudkom vo výroku II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, keďže žalobou sa domáhal zaplata 758,- eur ako primeraného finančného zadosťučinenia. Poukázal na dôvody svojej žaloby a na to, že mu bol priznaný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia zo strany žalovaného v celom rozsahu. Nestotožnil sa s výškou priznaného primeraného finančného zadosťučinenia, ktorá podľa súdu predstavuje 10 % z toho, o čo mal zmluvu preplatiť, teda 151,60 eur. Do pozornosti dal napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR 6Cdo/127/2017 z 30.01.2019 (z odôvodnenia ktorého sčasti citoval - bod 18.). Poukázal na to, že priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 10 % z toho, o čo mal zmluvu preplatiť, nemožno v žiadnom prípade považovať za primerané a nemožno ho považovať za prostriedok individuálnej a generálnej prevencie, že priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 151,60 eur žiadnym spôsobom neodradí dodávateľa, ktorého tržby v r. 2017 predstavovali 14.817.000,- eur od opakovaného porušovania povinnosti predložiť spotrebiteľom zmluvy, ktoré nie sú v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky. Ďalej namietal nesprávne právne posúdenie vo vzťahu k výroku III. o trovách konania, ktorým súd stranám sporu náhradu trov konania nepriznal. Poukázal na to, že výška plnenia závisela od úvahy súdu, ktorú nemohol žiadnym spôsobom predvídať, nakoľko to nie je objektívne možné a že zamietnutie žaloby v rozsahu 628,40 eur nie je prejavom procesného úspechu žalovaného, ale len dôsledkom úvahy súdu, že je preto nevyhnutné považovať ho za procesne úspešného v celom rozsahu a priznať mu náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Navrhol rozsudok v napadnutej časti zmeniť, žalobe v celom rozsahu vyhovieť a priznať mu nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, vrátane trov odvolacieho konania.

6. Žalovaný v odvolaní napadol rozsudok vo výroku I. a III. z odvolacích dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p., t.j., že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

7. Citujúc znenie § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, poukázal na to, že predmetom upomínacieho konania vedeného pod sp.zn. 2Up/596/2018 bolo výlučne vydanie bezdôvodného obohatenia, o ktorom rozhodol súd platobným rozkazom zo 17.09.2018, čo v žiadnom prípade nemožno vyhodnotiť ako úspešné uplatnenie porušených práv alebo povinností. Zdôraznil, že žalobca vo svojej žalobe neuviedol, akým spôsobom žalovaný mal porušiť práva alebo povinnosti žalobcu ako spotrebiteľa, ako ho mal poškodiť, že sa obmedzil len na konštatovanie, že uzatvorená úverová zmluva nemá náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, čo však nemožno považovať za porušenie práv a povinností, ktoré by mali za následok poškodenie spotrebiteľa, nakoľko pre spotrebiteľa by z toho vyplývala len výhoda, že poskytnutý úver je pre neho bezúročný a bez poplatkov. Zdôraznil, že žalovaný poukazuje na veľmi rôznorodú a nejednoznačnú judikatúru jednotlivých súdov pri posudzovaní náležitostí úverových zmlúv, že Súdny dvor EÚ svojím rozhodnutím z 09.11.2016 vo veci C-42/15 čiastočne skorigoval názory súdov pri vyhodnocovaní náležitostí úverových zmlúv. Vo vzťahu k primeranému finančnému zadosťučineniu uviedol, že žiadna škoda žalobcovi ako spotrebiteľovi nevznikla, že práve naopak, získal výhodu bezúročného a bezpoplatkového úveru, ktorý by mu nebola poskytla žiadna banka ani iná inštitúcia. Do pozornosti dal niektoré rozhodnutia okresných a krajských súdov SR. Poukázal na to, že žalobcovi mohla potencionálne vzniknúť len ujma za zaplatené úroky, na ktoré sa však pri podpise úverovej zmluvy žalobca slobodne a vážne zaviazal, že táto ujma mu už bola uhradená plnením na základe platobného rozkazu v upomínacom konaní a že iná ujma mu nevznikla. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, príp. rozsudok zmeniť a priznať žalovanému náhradu trov konania.

8. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného opakovane uvádzal skutočnosti uvádzané v odvolaní. Do pozornosti dal judikatúru Najvyššieho súdu SR - rozsudok sp.zn. 6Cdo/127/2017 z 30.01.2019, z odôvodnenia sčasti citoval, že § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú a jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom, že možno ho chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Zotrvával na svojom odvolacom návrhu a zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

9. Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1, 2 C.s.p. - na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, ale to vyžaduje dôležitý verejný záujem), prejednal odvolanie žalobcu a žalovaného v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok vo výroku I. podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 303,20 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, okrem priznaných úrokov z omeškania (5 % zo sumy 151,60 eur od 11.1.2019 do zaplatenia) lebo zistil, že nie sú splnené podmienky pre potvrdenie ani zrušenie rozsudku a v zostávajúcej zamietavej časti rozsudok vo výroku II. potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p., lebo je vecne správny, súd úplne zistil skutkový stav veci, správne ju právne posúdil, odôvodnenie rozsudku má podklad v zistení skutkového stavu a odvolací súd sa s rozhodnutím súdu, ktorý nárok nad sumu 303,20 eur zamietol, stotožňuje a na jeho závery odkazuje.

10. Odvolanie žalobcu a žalovaného je sčasti dôvodné.

11. Obe strany sporu uplatnili odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p. t.j., že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (pri nesprávnej aplikácii správneho právneho predpisu).

12. V prejednávanom spore je sčasti daný odvolací dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p., t.j., že súd vec nesprávne právne posúdil, keď žalobcovi priznal nárok na primerané finančné zadosťučinenie iba v sume 151,60 eur s prísl., majúc za to, že primerané finančné zadosťučinenie v tomto konaní je 10 % z toho, o čo mal žalobca zmluvu preplatiť.

13. Odvolací súd poukazuje na to, že priznaná suma 151,60 eur z titulu primeraného finančného zadosťučinenia vo vzťahu k sume, o ktorú mal žalobca žalovanému preplatiť úver 1.015,- eur je nízka a neplní vo vzťahu k aplikácii § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. dostatočnú satisfakčnú funkciu, vo vzťahu k ujme, ktorá mu v dôsledku konania žalovaného vznikla a k sankcii, ktorá by mala postihnúť žalovaného,

ktorý ako dodávateľ finančnej služby konal závadne. Podľa názoru odvolacieho súdu je v prejednávanej spore, vzhľadom na to, o akú sumu mal žalobca preplatiť úver (o 1.516,- eur), je suma 303,20 eur, t.j. dvojnásobok toho, čo priznal súd ($151,60 \times 2 = 303,20$ eur) primeranou sumou, ktorá splní svoj účel - primerané finančné zadostučinenie voči žalobcovi, a splní tak satisfakčný a sankčný účel v zmysle individuálnej a generálnej prevencie voči žalovanému. Odvolací súd zmenil rozsudok vo výroku I. aj v tom smere, že žalobcovi priznal istinu 303,20 eur bezúročne, na ktoré žalobcovi nárok nevznikol, vychádzajúc zo znenia § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. Primerané finančné zadostučinenie môže totiž v zmysle cit. ust. priznať len súd svojím rozhodnutím, na ktorom sa môže spotrebiteľ domáhať proti porušiteľovi ochrany svojho práva. Súd prvej inštancie, o. i., opomenul priznané príslušenstvo - úroky z omeškania vo výške 5% zo sumy 151,60 € od 11.1.2019 do zaplataenia v rozsudku odôvodniť.

14. V zostávajúcej zamietajúcej časti odvolací súd potvrdil rozsudok vo výroku II., t.j., v ktorej bola žaloba nad sumu 303,20 eur do sumy 758,- eur istiny s prísl. zamietnutá, lebo výška finančného zadostučinenia v sume 758,- eur je neprimerane vysoká voči ujme, ktorá mala žalobcovi vzniknúť (preplatenie úveru o 1.516,- eur).

15. Výhrady žalovaného, že z jeho strany nedošlo k porušeniu povinností, ktoré by mali za následok poškodenie spotrebiteľa, nakoľko pre spotrebiteľa by z toho vyplynula len výhoda, že poskytnutý úver je pre neho bezúročný, že predmetom upomínacieho konania bolo výlučne vydanie bezdôvodného obohatenia, že v žiadnom prípade nemožno toto vyhodnotiť ako úspešné uplatnenie porušených práv alebo povinností, sú bez právneho významu.

16. Aj súdna prax (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 6Cdo/127/2017 z 30.01.2019) sa zjednotila na tom, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle § 3 Ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/389/2015), že žiadnu inú podmienku, t.j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje.

17. V preskúmvanej veci z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca si ako spotrebiteľ úspešne uplatnil právo na súde o vydanie bezdôvodného obohatenia zo spotrebiteľskej zmluvy, t.j. sumy, o ktorú vo vzťahu k žalovanému žalobca ako spotrebiteľ z úverovej zmluvy preplatil, z čoho možno vyvodiť jednoznačný záver, že žalobca si úspešne uplatnil porušenie svojho práva a povinnosti žalovanou formou priznania mu práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré možno už aj v zmysle cit. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR považovať za úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti podľa zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

18. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokoch jeho rozsudku.

19. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p.

20. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, lebo bol v konaní úspešný, pričom rozhodnutie súdu záviselo od jeho voľnej úvahy. Priznanie primeraného finančného zadostučinenia je dané vyslovene úvahou súdu a preto v prípade aj čo len čiastočného vyhovenia žaloby, je toto potrebné považovať za úspech žalobcu v spore. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške trov konania bude potom vychádzať z priznanej sumy.

21. Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).